

Gazeta Bydgoska

KURJER BYDGOSKI

Adres Redakcji i Administracji:
Bydgoszcz, Marszałka Focha 39.Wydawca:
Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu, Oddział Bydgoszcz.Telefony Redakcji: 304 i 1044.
Telefon Administracji: 352.

Nr. 258.

Bydgoszcz, piątek, dnia 7 listopada 1930 r.

Rok IX.

4 Lista Narodowa

staje do wyborów,
aby wywalczyć

MŁODZIEŻY 4

wychowanie w duchu katolickim i narodowym, udostępnienie studjów
i pracę po ich ukończeniu.

Odezwa do nauczycielstwa!

Koleżanki i Koledzy! Zbliżające się wybory do Sejmu i Senatu będą miały wyjątkowo wielkie znaczenie. Rozstrzygną one, czy Polska pójdzie za wzorem kulturalnych państw zachodnich, drogą prawa i szacunku godności obywatelskiej, czy też wybierze wzory wschodnie. W tej zwrotnej chwili naszych dziejów nie może zabraknąć głosu nauczycieli - wychowawców, którzy już przez swoje posłannictwo muszą być wyjątkowo czuli na wszelkie zagadnienia publicznej moralności.

Państwo polskie buduje okazałe gmachy reprezentacyjne, urządza liczne szumne uroczystości i zjazdy, opłaca wczesną emeryturę tysiącom ludzi w sile wieku i w pełni doświadczenia, z drugiej strony niema odpowiedniej sumy, by zapewnić naukę elementarną tysiącom dzieci polskich. Z upokorzeniem stwierdzamy w dwunastym roku niepodległości państwowej, że 200.000 dzieci polskich jest skazanych na ciemnotę analfabetyzmu.

Niemniej ponure są stosunki w innych dziedzinach szkolnictwa, w szkołach średnich i wyższych. Brak budynków i środków naukowych, brak niejednokrotnie opatu dla szkół odbiera wiele wartości wysiłkom nauczycieli.

O politycznym nacisku mówić nie potrzebujemy, wszyscy wiemy, co o tem sądzić.

Niepewność jutra szerzy wśród nauczycielstwa zniechęcenie do pracy szkolnej, gasi indywidualności, łamie charaktery; rodzi się podejrzliwość, szpiegostwo, donosicielstwo i służalstwo.

Wreszcie poważnym niepokojem nappełniają nas, jako nauczycieli i wychowawców, mnożące się dziś w szkolnictwie objawy lekceważenia religijnego wychowania młodzieży, szerząca się obojętność religijna.

Wśród przynębienia, podrażnienia i nieufności nie może być mowy o zespolonej, uzgodnionej i wydatnej pracy, pełnej radości i zdrowego optymizmu. Jeżeli więc już nie wzgląd na jednostki, to wzgląd na dobro szkoły musi wywołać poważną troskę u nas wszystkich, którzy pragniemy widzieć w niej ostoję państwu - twórczej pracy wychowawczej.

Ta głęboka troska o przyszłość szkoły polskiej kazała nam utworzyć osobny wyborczy Komitet Nauczycielski. W imieniu tego Komitetu zwracamy się do wszystkich Kolegów i Koleżanek z gorącym wezwaniem, by w dniu wyborów stanęli wszyscy do urny i z pełnym poczuciem odpowiedzialności oddali swój głos na listę narodową, której program i kandydaci dają nam rękojmię, że bronici będą szkoły polskiej. Wzywamy

Was: w dniu wyborów 16 i 23 listopada oddajcie głos tylko na listę narodową nr. 4.

Narodowy Komitet Nauczycielski.

Most wprost z fabryki!

W Keizersveer (Holandia) odbywa się obecnie wznoszenie wielkiego mostu. Budowa tego mostu jest o tyle ciekawa, że montowanie poszczególnych części nie odbywa się na miejscu, lecz już... w fabryce! Widzimy powyżej jedną ze zmontowanych już w fabryce części mostu, transportowaną na wielkich, specjalnie w tym celu zbudowanych statkach.

Katolik ma głosować tylko na kandydatów którzy „bronić będą naszej Wiary św.“

Polecenie ks. biskupa Radońskiego.

(KAP) Ks. biskup Karol Radoński polecił duchowieństwu diecezji wrocławskiej odczytać w niedzielę, 9 listopada r. b. następujący komunikat:

„Władza diecezjalna przypomina wiernym, że 16 i 23 listopada odbędą się wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej.

„Starać nam się trzeba, byśmy mieli za posłów ludzi zacnych, wierzących chrześcijan, kochających prawdziwie Boga i ojczyznę bo tylko tacy służyć będą godnie krajowi i przyczynią się do jego pomyślności. Dlatego obowiązkiem każdego katolika jest oddać swój głos podczas wyborów

któ nie głosuje, ten ułatwia przeciwnikom zwycięstwo.

„A na kogo ma katolik głosować? — Tylko na takich kandydatów, którzy dają zapewnienie, że bronić będą naszej wiary św., religijnego wychowania działwy naszej w szkole, świętości małżeństwa chrześcijańskiego, wogóle wszystkiego, co prawemu katolikowi na sercu leży. Wiadomo, że są w Polsce ludzie, którzyby to wszystko chcieli zniszczyć. Nie wolno im do takiej niegodziwości dopomagać przez to, że się albo wcale nie głosuje, albo głosuje na wrogów Kościoła Bożego“.

Straszna katastrofa w kopalni w Ameryce.

Śmierć 130 górników.

Nowy Jork, 5. 11. (Tel. wł.) Straszna katastrofa wydarzyła się dzisiaj w kopalni towarzystwa Creek Coal Company w Milfields w stanie Ohio. Na pokładzie kopalni, na którym zatrudnionych było 300 górników, nastąpił wybuch gazów podziemnych. 170 górników zdołało się uratować przez szybką ucieczkę lub zostało wyratowanych dzie-

ki sprawnie działającej akcji ratowniczej, pozostałych 130 górników prawdopodobnie należy uważać za straconych. Akcja ratunkowa jest bardzo utrudniona z powodu pożaru, jaki na objętym katastrofą pokładzie powstał bezpośrednio po wybuchu. Katastrofa wydarzyła się na niewielkiej stosunkowo głębokości, wynoszącej 60 metrów.

Rewizje, konfiskaty i inne szacherki przedwyborcze „sanacji“.

Sosnowiec, 5. 11. (Tel. wł.) — W Sosnowcu dokonano rewizji w lokalu Stronnictwa Narodowego, która trwała do godz. 11 w nocy. Zabrano

korespondencje, okólniki i odezwy.

Równocześnie dokonano rewizji w mieszkaniu prywatnym kandydata Strzeleckiego i zabrano rewolwer, na którego posiadanie Strzelecki miał pozwolenie, prywatną korespondencję i odezwy Stronnictwa Narodowego.

Sosnowiec, 5. 11. (Tel. wł.) — Wczoraj skonfiskowano zrana numer „Kurjera Zachodniego“ w Sosnowcu za przegląd prasy. Gdy zdjęto pieczęcie o godz. 12, „Kurjer Zachodni“ wydał drugie wydanie z usunięciem ustępów skonfiskowanych. Wtedy skonfiskowano poraz wtóry ten sam numer za inny już ustęp, dotyczący zajęć miejscowych. Trzecie wydanie mogło się ukazać dopiero wieczorem.

Warszawa, 5. 11. (Tel. wł.) — Jak wiadomo, wczoraj rozwiązano radę miejską w Będzinie. W motywach podano, że magistrat ma zabarwienie polityczno-partyjne.

Katowice, 4. 11. (Tel. wł.) Akcja „sanacji“, zmierzająca do odebrania prawa głosowania obywatelom polskim, przeprowadzona była, jak nas informują, systematycznie. Stwierdzono dotychczas, że „sanatorzy“ zdążyli in blanco wygotować przez specjalnych mężów zaufania około 30 000 sprzeciwów. W jednym naprzykład wypadku w Bielszowicach na 18 000 sprzeciwów 1500 dotyczyło Polaków, którzy oczywiście sprzeciwu te odrzucili.

Sprzeciwu fabrykowano w ten sposób, że szereg urzędników, nauczycieli, oraz nauczycieli podpisywało blankiety, dotyczące sprzeciwu, na których następnie wypisywano nazwiska abonentów pism opozycyjnych oraz członków względnie zwolenników grupy Korfantego, N. P. R. i narodowców.

Dalsze aresztowania i wyroki.

Warszawa, 5. 11. (Tel. wł.) Były poseł Smoła z Wyzwolenia został w Sandomierzu skazany na cztery miesiące więzienia za przemówienie wiecowe. — Były poseł Dobroch z Stron. Chłopskiego został za to samo skazany na dwa tygodnie aresztu. — Były poseł Ciastek z Stron. Chłopskiego został również za przemówienie wiecowe skazany na dwa tygodnie. Pp. Smoła i Dobroch są już uwięzieni.

Warszawa, 5. 11. (Tel. wł.) W prasie ludowej znajdują się doniesienia o aresztowaniu działaczy ludowych. Szczególnie dotyczy to mężów zaurania i agitatorów wyborczych z Stronnictwa Piast. Między innymi p. Ignacy Piątek z Sulkowic (okręg samborski, gdzie kandyduje były poseł Rataj) został aresztowany za przemówienie wiecowe, w którym mówił o rządach Nerona w Rzymie.

Komisarz w kasach chorych w Grudziądzu

Grudziądz, 5. 11. (PAT.) Okręgowy Urząd Ubezpieczeń w Poznaniu rozwiązał władze autonomiczne pow. kasy chorych w Grudziądzu i zamianował komisarzem rządowym mjr. Kucharskiego, piastującego już urząd komisarza miejskiej kasy chorych. — Powodem rozwiązania zarządu pow. kasy chorych była wadliwa i deficytowa gospodarka.

Liczne protesty przeciwko uwięzieniu Korfantego.

Katowice, 5. 11. (Tel. wł.) Przeciwko uwięzieniu byłego posła Korfantego złożyło protesty w miesiącu październiku 250 organizacji, reprezentujących ogółem około 200 000 osób. Poza tem złożyli protesty do rąk p. Korfantowej przedstawiciele wszystkich chorągwi Związku Hallerczyków, z gen. Hallerem, gen. Majewskim, płk. Modelskim i płk. Arciszewskim na czele.

Redaktor Cieślak na wolności.

Aresztowanie nastąpiło na skutek podłej denuncjacji.

Inowrocław, 6. 11. (tel. wł.)

Wczoraj nam telefonicznie z Inowrocławia, że aresztowany przedwcześnie b. redaktor „Dziennika Kujawskiego” p. Cieślak, został dzisiaj w południe przez sędziego śledczego po przesłuchaniu zwolniony.

Aresztowanie nastąpiło na podstawie denuncjacji, imputującej p. Cieślakowi wypowiedzenie w niedzielę na zgromadzeniu wyborczym słów, których zgola nie użył.

P. Cieślaka, wracającego ze sądu do domu, ludność witała serdecznymi okrzykami, manifestując entuzjazm dla sprawy narodowej.

Imponujący wiec narodowy w Gdyni.

Gdynia, 6. 11. (Tel. wł.) W Chylni (przedmieście Gdyni) odbył się wczoraj wiec Stronnictwa Narodowego, na którym ks. kanonik Łosiński wygłosił dwugodzinne przemówienie, żywo oklaskiwane przez obecnych. — Gdy w dyskusji mówca z przysłanej z Gdyni bojówki BB. zaczął rzucić demagogicznymi frazesami, zebrani energicznie zabronili mu mówić, a wówczas obecny na sali komisarz policji rozwiązał wiec.

Na rozwłazanie wiecu zebrani odpowiedzeli gremjalnie odśpiewaniem „Roty” i entuzjastycznymi okrzykami na rzecz listy narodowej nr. 4.

Wiadomości z Brześcia nad Bugiem.

Warszawa, 6. 11. (tel. wł.) Z Brześcia nadeszła pewien znak życia od uwiezionych tam b. posłów. Pan Sędzia Demant nadesłał do obrońcy b. posła Liebermanna wiadomość, że p. Liebermann prosi o przyślanie mu buciaków i pasa flanelowego. Sędzia śledczy prosi o wykonanie tego zlecenia.

„Robotnik” podaje, rzekomo na podstawie relacji osurzonych od osób dobrze obznajmionych ze stosunkami w więzieniu brzeskiej, nieco szczegółów o życiu uwiezionych posłów.

Siedzą po dwóch. W celi każdego b. posła klubu polskiego znajduje się jeden poseł b. klubu ukraińskiego lub bułgarskiego. Nie otrzymują żadnych książek, czasopism ani tonionu. Podczas ostatniego pobytu sędziego Demanta w Brześciu więźniowie zwrócili się z prośbą o dostarczenie im książek i czasopism. Gdy tej prośbie odmówiono, krzykami i bitem w drzwi przezwili temu protestowali. W wyniku tego protestu b. posłowie zostali ukarani obustronnie.

Podlegli są ścisłemu rygorowi wojskowemu. Przed każdym oficerem muszą stać na baczność i przemawiać w odpowiednim tonie. Na ten ton dochodzi często do zapałów. Gdy więźniowie udają się do kąpieli, ubrania ich poddawane są dezynfekcji, tak że po kilkakrotnym wyperzeniu ich ubrania przypominają lechmany. Kąpiele towarzyszy golenie głowy przez cyrulika więziennego.

Kwapiński wypuszczony z więzienia za kaucją.

Warszawa, 6. 11. (tel. wł.) Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowił zwolnić więźniarę p. posła Jana Kwapińskiego z więzienia na kaucją 1000 zł. Ponieważ kaucję wnieśli natychmiast sąd dał telegraficznie zarządzenie o uwolnieniu w Myślówicach o zwolnienie Kwapińskiego.

Fabrykanci - podpalacze przed sądem.

Łódź, 6. 11. (tel. wł.) Wczoraj w Sądzie Okręgowym rozpoczęła się sprawa i fabrykantów żydów oskarżonych o podpalenie swojej fabryki w celu pobrania premii assekuracyjnej. Pierwsi świadkowie przesłuchani na rozprawie złożyli zeznania obciążające.

Konferencja rozbrojeniowa

Genewa, 5. 11. (Tel. wł.) Jutro rozpoczyna się tutaj 7 sesja konferencji rozbrojeniowej. Ostatnia konferencja rozbrojeniowa odbyła się w kwietniu ubiegłego roku. W konferencji wezmą udział ogółem 32 państwa, w tym poza członkami Ligi Narodów również Stany Zjednoczone, Rosja i Turcja.

Musztarda po obiedzie

czyli „sanacyjne” święto 10-lecia rozgromienia bolszewików.

Wobec zapyań, powtarzających się z miasta i z prowincji, zaznaczamy ponownie, że nie widzimy powodu, by społeczeństwo miało się ponownie zajmować dziesięcioleciem wojny z Rosją Sowiecką. Ludność nasza urządziła wszędzie obchody w dziesięciolecie „Cudu Wisły”. Niema przeto powodu do nowych obchodów dziesięciolecia rozejmu, tembardziej zresztą, że data rozejmu już nawet minęła.

Ze strony „sanacji” wywiera się nacisk na ciała samorządowe i zwią-

ki społeczne, by organizowały obchody rozejmu, chodź jej bowiem o propagandę na rzecz Pilsudskiego i jego obozu właśnie teraz, bezpośrednio przed wyborami. Nasi zwolennicy mają co innego do roboty: muszą wszystkie swe siły umysłowe i fizyczne poświęcić wyborczej pracy agitacyjnej i organizacyjnej. Nie mogą odwracać choćby części swojej uwagi od tego wielkiego wysiłku moralnego i politycznego dla dobra narodu i państwa.

Groteskowy projekt prezesa t. zw. komitetu zwycięstwa, b. marsz. Senatu Szymańskiego.

Proponuje zniesienie święta narodowego 3-go maja.

Warszawa, 6. 11. (tel. wł.) Tak zw. komitet obchodu 10-cio lecia zwycięstwa nad Wisłą i Niemnem, na którego czele stoi b. marszałek Senatu Szymański, zwrócił się do Prezydenta Rzeczypospolitej pismem, w którym prosi, ażeby ustanowiono jako jedyne święto narodowe w Polsce, dzień 18 października, w którym zawarto rozejm w roku 1920.

Dotychczasowe święto narodowe 3 Maja ma być według tej propozycji

zniesione i uznane tylko jako dzień pamiątkowy, ponieważ rocznica ogłoszenia Konstytucji, która następnie została przez targowicę zniszczona, nie powinna być dniem oficjalnego święta.

Komitet ten, wnosząc do Pana Prezydenta tak groteskowy propozycje, mieni się być przedstawicielem opinii społeczeństwa, chociaż oczywiście społeczeństwo nikomu takiego mandatu nie dawało.

Echa napadów bojówek sanacyjnych zagranicą.

Szczególnie Niemcy bacznie śledzą wydarzenia przedwyborcze w Polsce.

Berlin, 6. 11. (Tel. wł.) Wykroczenia bojówek sanacyjnych w Warszawie opisane są szczegółowo we wszystkich wieczornych piśmiech berlińskich. Podkreślić należy, że zajęcia tego rodzaju śledzone są bacznie przez tutejszą opinię, która, komentując je, wysuwa daleko idące wnioski odnośnie do przyszłości polskiego życia politycznego.

Wynik wyborów, przeprowadzonych

w warunkach, o których prasa niemiecka codziennie jest obszernie informowana, uważany jest za etap na drodze do dalszego jeszcze rozwoju tych stosunków w Polsce. Ogólnie przewiduje się tutaj, iż z pośród stronnictw opozycyjnych wzrosną się wrogi Niemcom obóz narodowy, jako najlepiej zorganizowany.

Nadużycia niemieckie na polskim Śląsku.

Gen. dyrektor zakładów księcia pszczyńskiego skazany na więzienie. Nadużycia podatkowe w przedsiębiorstwach hr. Donnersmarcka.

Warszawa, 5. 11. (Tel. wł.) Generalny dyrektor zakładów przemysłowych księcia pszczyńskiego, Pistorius skazany został w środe na dwa miesiące więzienia, za wydanie tajnego cyrkularza, w którym, rozmyślnie fałszywie tłumaczył przyczyny redukcji robotników w zakładach ks. pszczyńskiego.

W inkryminowanym cyrkularzu Pistorius podał, że powodem redukcji robotników jest przeciwdziałanie wojewody Grażyńskiego w otrzymywaniu przez zakłady przemysłowe ks. pszczyńskiego zamówień rządowych. Przewód sądowy wykazał, że treść cyrkularza była zupełnie bezpodstawną.

(Książę pszczyński jest prezesem Volksbundu i ostoją wojującej niemieckiej, zaś wszyscy wyżsi urzędnicy w jego rozległych dobrach i licznych zakładach przemysłowych, to starannie dobrani mężowie zaufania księcia w robocie antypolskiej. — Red.)

Katowice, 5. 11. (PAT.) W dniu 4 bm. urzędnicy wydziału skarbowego w Katowicach przeprowadzili rewizję w biurach gen. dyrektora hr. Donnersmarcka w Kartuszkowie pow. tarnogórskiego. W czasie rewizji zajęto większą ilość korespondencji i ksiąg handlowych. Jak slychać, chodzi tu o nadużycia na szkodę skarbu państwa.

Szajka usypiaczy pod kluczem.

Grasowała ona na linii Warszawa, Poznań, Niegorzełoje Zbąszyń i Warszawa — Śniatyn.

Od szeregu miesięcy na linii Warszawa — Poznań, Niegorzełoje — Zbąszyń i Warszawa — Śniatyn w pociągach pospiesznych grasowała szajka usypiaczy, która była prawdziwą plagą i postrachem podróżnych.

Po wielokrotnych nieudanych zasadzkach na złodziei wagonowych przez służbę kolejową, dyrekcja kolei zwróciła się do władz policyjnych z prośbą o wydelegowanie kilku wywiadowców celem schwytania opryszków.

Wysłani wywiadowcy, zaopatrzeni zostali w odpowiednie zaświadczenia, uprawniające do korzystania z klasy I i II we wszystkich pociągach i otrzymali odpowiednio rekwiizyty służące do zamaskowania ich funkcji.

Obserwacja pociągów trwała kilka tygodni, w tym czasie popełniono zrów dwie kradzieże za pomocą usypiania jadących. Wywiadowcy zdwoili czujność, i oto gdy w ubiegły czwartek wsiedli do wagonu pierwszej klasy pociągu pospiesznego Poznań — Łódź — Warszawa, zauważyli, że są

obserwowani.

Przed odejściem pociągu do przedziału, gdzie już zajął miejsce jeden z wywiadowców z kilkoma walizkami, weszło dwóch panów i jedna pani.

W parę minut później wywiadowca począł udawać że śpi, zasłaniając rękoma twarz, i obserwując współjadących.

Zauważył, jak jeden z nich zdjął walizę i starał się ją otworzyć, drugi wyciągnął mu z kieszeni wypchany skrawkami papieru portfel, z palca ściągnął mu pierścień tombakowy z imitacją brylantu.

Wywiadowca nagle wstał i zagroził złodziejom rewolwerem, gwizdkiem zawezwał pomocy jadącego obok wywiadowcy; złodzieiów okuli w kajdanki.

Tak dojechali do Łodzi, Tu przed stacją jeden ze złodziei silnej budowy przerwał kajdanki, a gdy pociąg zwałniał bieżu, wyskoczył z pociągu, uciekając na przedmieście Łodzi Kaliskiej. Zatrzymanych odstawiono do urzę-

du śledczego w Łodzi, i zarządzono pościg za zbiegiem.

Po krótkich poszukiwaniach znaleziono go w mieszkaniu kochanki gdzie skrył się, żądając przybycia pogotowia, gdyż skreślił sobie nogę przy wyskakiwaniu z pociągu.

Sprowadzono go również do urzędu śledczego, gdzie stwierdzono, że zatrzymani nazywają się E. Kaszycka, J. Kiwoński i E. Parnecki. Osadzono

Obrady międzynarodowej komisji finansowej.

Warszawa, 6. 11. (tel. wł.) Dnia 10 bm, w Ministerstwie Rolnictwa zbierze się na obrady międzynarodowa komisja finansowa wyłoniona przez odbytą w sierpniu konferencję ministrów rolnictwa państw południowo-wschodnich Europy.

Stan ludności m. Gdyni.

Gdynia, 5. 11. (PAT.) Liczba mieszkańców miasta Gdyni według danych urzędowych statystycznych wyniosła w dniu 1 listopada b. r. 44.507 wobec 40.700 w dniu 1 października.

Katastrofa autobusowa.

Łódź, 6. 11. (tel. wł.) Na szosie pomiędzy Rogowem i Tuszyńem rozbił się autobus pasażerski. Z pośród 11 pasażerów 7-miu jest ciężiej lub lżej poranionych.

„Król” Kwiek nie dostał pozwolenia na przyjazd do Czechosłowacji.

Praha, 5. 11. (PAT.) Jak wiadomo, król cyganów polskich Michał Kwiek zwrócił się niedawno do zarządu krajowego w Bernie Morawskim z prośbą o zezwolenie na przyjazd do Czechosłowacji celem przeprowadzenia rejestracji cyganów polskich, zamieszkałych na terytorjum Czechosłowacji. Zarząd krajowy prośbę tę odrzucił z powodów zasadniczych, wskazując, że cyganie, zamieszkałi w Czechosłowacji, posiadają obywatelstwo czechosłowackie.

Red. Cześć zapewne się bał, aby im nie przeciągnął cyganów do B. B.

Sobowtór księcia Walji kieszonkowym złodziejem.

W tych dniach pisma londyńskie doniosły o śmierci Billa Humberta, słynnego sobowtóra angielskiego następcy tronu. Zarazem stwierdzają one, że człowiek ten nie tylko zdawał sobie sprawę ze swego uderzającego podobieństwa do księcia Walji, ale wyzyskiwał je w najbardziej niebezpiecznym sposobie, co tylko dzięki niezwykleму szczęściu, a w pewnym krytycznym wypadku dzięki wstawienictwu księcia nie zaprowadziło go za kraty kryminału.

Już od lat najmłodszych zdradzał Bill Humbert jak najgorsze skłonności, a doszedłszy do dojrzałego wieku rozpoczął swą karierę przestępczą. Na tej drodze wykorzystywał niejednokrotnie swą zadziwiającą podobieństwo do księcia Walji, a wzorując się na jego podobiznach umieszczonych w rozmaitych dziennikach, ubierał się tak samo, upodabniając się w ten sposób, aż do złudzenia do kopjowanego przez siebie oryginału.

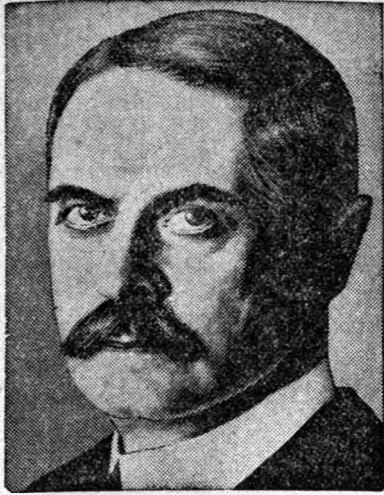
Pierwszą scysję z policją miał Bill Humbert na skutek kradzieży na wyścigach w Epsom. Publiczność, sądząc, że ma do czynienia z następcą tronu, który nieraz ze swej łóżki wychodził na plac i mieszał się z tłumem, zrobiła mu owację. Fałszywy książę stanął tuż obok jakiegoś bogatego gentlemana i rozpoczął z nim rozmowę. Oczarowany tą prostotą i uprzejmością jego osobą ani się spostrzegł, jak bezczelny złodziej wy dobył mu grubo naładowany portfel oraz kosztowny zegarek.

Setki razy powtarzał Humbert podobne sztuczki i ani razu nie zdołano go przychwycić na gorącym uczynku i dowiedzieć mu winy, chociaż policja znakomicie wiedziała, że jest on złodziejem kieszonkowym.

Kiedyindziej zjawił się w jednym z najelegantszych klubów i pożyczyl tam od jakiegoś obywatela 500 funtów szterlingów pod pozorem, że zapominał zabrać ze sobą pugilaresu. Obywatel czuł się na razie wysoko zaszczycony tą książęcą łaską, później, gdy Humbert zniknął z gotówką i więcej się nie pokazał, czuł się nieco gorzej.

Pewnego jednak razu złapano złodzieja in flagranti. Książę Walji, któremu opowiadano o tem użył swych wpływów i uzyskał zwolnienie.

Czy jesteś członkiem Czerwonego Krzyża?

Prof. Karol Landsteiner, wybitny lekarz wiedeński, otrzymał tegoroczną nagrodę Nobla w dziale medycyny. Landsteiner od roku 1912 pracuje w nowojorskim instytucie Rockefellera.

O głosowaniu do Sejmu i Senatu.

Z zastawianiem odnośnych artykułów Ordynacji Wyborczej oraz przepisów wykonawczych.

Ochrona prawna wyborów

Przeprowadzenie aktu głosowania pozostaje w b. zaborze pruskim pod ochroną prawną z mocy art. 107 i 108 Kod. Karn. które opiewają:

§ 107. Kto pizemocą lub groźbą spełnienia przestępstwa uniemożliwia obywatelowi polskiemu, wykonywującemu swoje prawa obywatelskie, wykonanie aktu wyborczego, lub głosowanie, ulega karze więzienia najmniej sześciomiesięcznego albo karze osadzenia w stwardzy do lat pięciu.

Usiłowanie jest karalne.

§ 108. Kto w sprawie publicznej, mając sobie poruczone zbieranie kart wyborczych, kart głosowania lub innych znaków wyborczych, albo prowadzenia odnośnego protokołu, umyślnie spowoduje nieprawdziwy wynik aktu wyborczego albo wynik sfałszuje, ulega karze więzienia od tygodnia do trzech lat.

Jeżeli czynu dopuszcza się osoba, której nie poruczono zbierania kart lub znaków, ani innej czynności przy odbywaniu wyborów, stosuje się karę więzienia do dwóch lat.

Można także orzec utratę praw honorowych obywatelskich.

Osobna jeszcze ustawa z dn. 12 lutego 1930 r. mówi o ochronie wyborów przed nadużyciem władzy urzędników, przewidując kary więzienia aż do 5 lat.

Lokal wyborczy, urna, kartki wyborcze

Artykuł 66 i dalsze Ord. Wyb. mówią, że w czasie głosowania nie wolno w lokalu wyborczym, ani w budynku, w którym się ten mieści, ani też na ulicy i na placu przed wejściem w promieniu 100 metrów wygłaszać przemówień, rozdawać kart do głosowania i w jakikolwiek sposób agitować.

W lokalu samym stół, przy którym urzęduje komisja wyborcza, winien być tak ustawiony, aby był ze wszystkich stron widoczny. Na stole ma się znajdować egzemplarz ordynacji wyborczej do publicznego użytku. Urna na stole tak obszerna, żeby mogła pomieścić do 2000 kopert z kartkami, powinna być tak zbudowana, żeby bez otwierania nie można z niej wydobywać kopert.

Koperty do głosowania otrzymujemy w lokalu wyborczym. Winny one być nieprzejrzyste w formie 9 x 12 i oznaczone stemplem przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej. Poza tem nie może być na nich żadnych znaków.

Kartki do głosowania z białego papieru mają zawierać jedynie numer listy kandydatów, na którą głos swój oddajemy. Numer ten może być drukowany lub wypisany, czyli że, ktoby nie otrzymał kartki drukowanej z pożądanym numerem, może sobie taką kartkę sam sporządzić, wypisując numer na zawłoku czystego, białego papieru, rozmiarów mniej więcej 6 x 9 cm.

Obwodowa komisja wyborcza — Mężowie zaufania i ich zastępcy

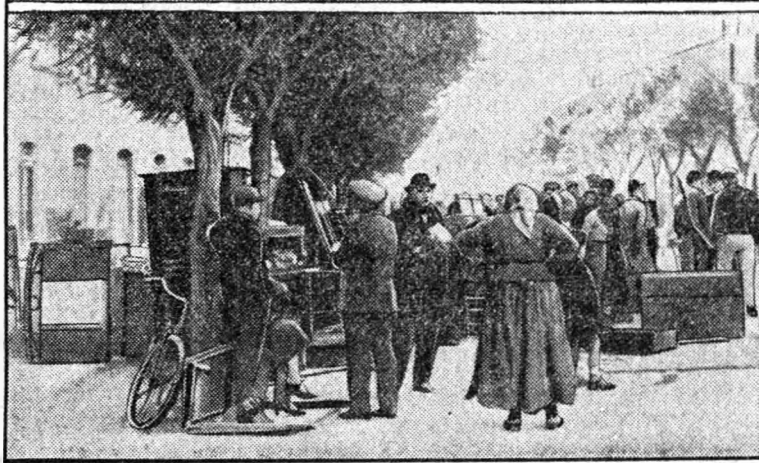
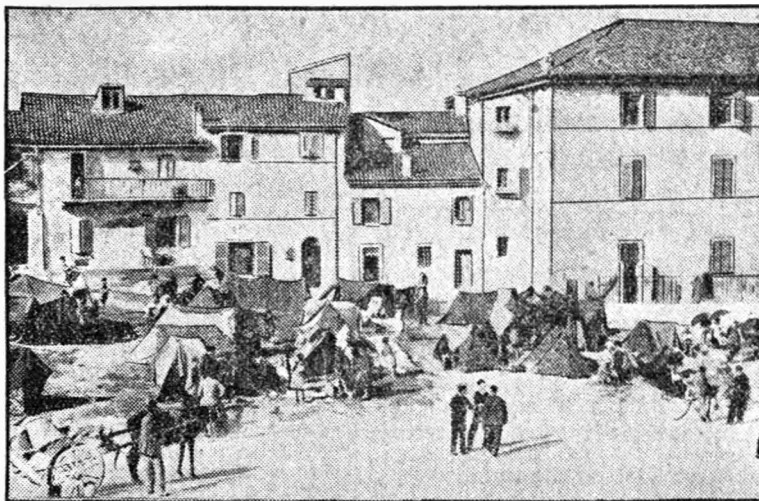
Nad głosowaniem w poszczególnych lokalach w myśl art. 62 i dalszych Ord. Wyb. czuwa obwodowa komisja wyborcza, która w składzie co najmniej przewodniczącego i dwóch

członków, wzgl. ich zastępców, winna być bez przerwy obecna od rozpoczęcia głosowania z rana o godz. 9 aż do ukończenia o godz. 9 wieczorem. Przewodniczący komisji i członek komisji spisujący protokół nie mogą równocześnie wydalac się z lokalu wyborczego.

Przy stole wyborczym zasiadają również z łona wyborców mężowie zaufania — po jednym z każdej listy — lub ich zastępcy, których może być więcej celem zmieniania się, lecz zastępować może zawsze tylko jeden. Mąż zaufania i jego zastępcy winni być przedtem podani przez pełnomocnika grupy, zgłaszającej listę kandydatów przy Okręgowej Komisji Wyborczej. Uprawnieni oni są do zasiadania przy stole komisji w czasie głosowania (art. 69), mogą być obecni przy skutecznianiu obli-

czania głosów (art. 80 i 82) mogą w danym razie kwestjonować tożsamość osoby głosującego (art. 75) i podpisują protokół głosowania oraz mogą składać oświadczenia do protokołu (art. 86). Męża zaufania względnie jego zastępcy komisja wyborcza nie może wydalac z lokalu jak tylko po uprzednim bezskutecznym napomnieniu, przyczem fakt sam i jego powody muszą być zaznaczone w protokole (art. 65).

Rzeczą mężów zaufania jest przy rozpoczęciu aktu głosowania przekończyć się wespół z komisją, czy urna jest pusta. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny w żadnym wypadku nie wolno otwierać (art. 69).

Z obszaru trzęsienia ziemi we Włoszech.

1) Bezdumni w namiotach na rynku miasteczka Fabriane w prowincji Ancona. — 2) Mieszkańcy Ancony w obawie przed dalszemi wstrząsami opuścili swe mieszkania wraz ze swem mieniem.

Wizyta gubernatora banku francuskiego w Berlinie.

Rokowania na temat uzdrowienia gospodarstwa w Europie.

Berlin, 6. 11. (Tel. wł.) Od wczoraj bawi w Berlinie gubernator Banku Francuskiego Moret, który przyjechał w odwiedziny do prezydenta Reichstagu Luthra. Moret przebywał ostatnio przez kilka dni w Londynie. Oficjalnie wizyta ta ma cel kurtuazyjny, łączą ją jednak z bytnością Younga w Europie oraz z mającym nastąpić wkrótce przyjazdem Harrisona, gubernatora nowojorskiego Federal Reserve Banku.

według krążących w kołach giełdowych pogłosek, toczą się obecnie poufne rokowania, mające na celu stworzenie międzynarodowej instytucji kredytowej, któraby, pracując równolegle z bazyjskim Bankiem Międzynarodowym, przeprowadziła akcję ratowania życia ekonomicznego Europy, a przede wszystkim Niemiec.

Wyniki wyborów w Stanach Zjednoczonych.

Wielkie sukcesy demokratów.

Nowy Jork, 5. 11. (Tel. wł.) — Wczoraj odbyły się we wszystkich stanach Ameryki Północnej wybory do obu izb ustawodawczych. Wybory miały naogół przebieg spokojny. — Wszelkie próby zakłócenia wyborów speliły na niczem, policja była bowiem w silnym pogotowiu. Nieliczne ekscesy tłumiono w zarodku. W Nowym Jorku aresztowano w czasie drobnych rozruchów 15 osób.

Nowy Jork, 5. 11. (Tel. wł.) Dotychczas znane wyniki wyborów w Stanach Zjednoczonych dopuszczają wniosek, że nadspodziewanie duży sukces odnieśli demokraci. Czy jednakże zdobycze ich wystarczą do uzyskania absolutnej większości w parlamencie, narazie osądzić nie można. — Nawet w stanach, które dotychczas należały do twierdz republikanów, jak

w Kansas i Illinois zdobyli kandydaci demokratycznej znaczna większość głosów. Senatorowi Allenowi, bliskiemu przyjacielowi prezydenta Hoovera, grozi w stanie Kansas dotkliwa porażka. Roosevelt, gubernator stanu Nowy Jork i upatrzony kandydat partii demokratycznej do wyborów na prezydenta w roku 1932, wybrany został ponownie przyniatającą większością. Roosevelt jest, jak wiadomo, zdecydowanym przeciwnikiem prohibicji. W stanie Centucky doszło do poważnych zaburzeń, w toku których zabity został jeden biały i dwóch murzynów.

Nowy Jork, 5. 11. (Tel. wł.) Według dotychczasowych obliczeń do godziny 2,15 rano zdobyli republikanie 101, demokraci 131 deputowanych. — Wybór 203 posłów jest jeszcze nieustalony.

Jak z późniejszych wiadomości pra-

Agnides,

dyrektor sekcji dla spraw rozbrojeniowych Ligi Narodów, podróżuje obecnie po Europie w celach informacyjnych.

Kto chce pianino dobrze i tanio zakupić, niech się do największej FABRYKI PIANIN

B. SOMMERFELD

Bydgoszcz, ul. Sniadeckich 56.
i Gdanska 19 zwróci n 39

Pierwszorzędne referencje!

Dogodne warunki spłaty

Doługoletnia gwarancja

sy wynika, stwierdzono dotąd wybór 200 demokratów i 160 republikanów. Wybór 75 posłów jeszcze nie jest ustalony.

Nowy Jork, 5. 11. (Tel. wł.) Wybory do senatu przyniosły zwycięstwo demokratom, którzy zdobyli 48 mandatów przeciw 46 republikanów. Jeden mandat przypadł przedstawicielowi farmerów. Temsamem zdobyli by demokraci większość w senacie.

Według danych co do wyborów do izby reprezentantów dotychczasowy wynik wyborów jest następujący: 209 republikanów, 208 demokratów; jeden mandat zdobyła lista farmerów.

W rządzie panuje z powodu nieoczekiwanego wyniku wyborów konsternacja.

Nowy laureat Nobla.

Stokholm, 5. 11. (Tel. wł.) Nagrodę Nobla za działalność literacką przyznano w tym roku pisarzowi amerykańskiemu Sinclair Lewis. Laureat liczy obecnie 46 lat i urodził się w Stanach Zjednoczonych. Jest pierwszym Amerykaninem, któremu przyznano nagrodę literacką Nobla.

Red.: Nagroda literacka Nobla, nadana w r. 1901, przyznana była ogółem 30 razy, w tym roku Ameryka otrzymała nagrodę tę po raz pierwszy. Poprzednio nagrodę otrzymali Francja i Niemcy po 5 razy, Norwegia i Anglja po 3 razy, Polska, Szwecja, Danja, Wochy i Hiszpanja po 2 razy, Szwajcjarja, Belgja i Indje po 1 raz.

Na liście nr. 1.

(„Bezp. Blok Współpracy z Rządem“ czyli sanacja) znajdują się następujący

Żydzi:

Jakób Minberg, przemysłowiec z Łodzi — Wacław Wislicki, kupiec z Warszawy — Dr. Henryk Loewenherz, ze Lwowa — Uszer Mendelson, kierownik spółdzielni z Warszawy — oraz

Rosjanin - prawosławny:

Arseniusz Pimonow z Wilna.

Żydzi i prawosławni mogą przet głosować na listę nr. 1 (Be Be-sanacja)

MY POLACY i KATOLICY głosujemy na kandydatów polskich i katolickich, na listę, która nie zawiera innowierców

na
4 Listę Narodową 4

„Katolicy nie powinni wybierać innowierców, gdyż posłowie innowiercy przy obronie zasad katolickich mogą zawieść”.
(Z orędzia ks. biskupa Łukomskiego).

Koncentracja w przemyśle ubezpieczeniowym ziem zachodnich.

Na podstawie informacji zasięgniętych u źródła, dzielimy się z naszymi czytelnikami, interesującymi się kształtowaniem się stosunków gospodarczych w kraju, następującą wiadomością o doniosłym wydarzeniu zwłaszcza dla krajowych stosunków gospodarczych z zakresu polskiej asekuracji, o wydarzeniu zasługującym tem więcej na uwagę, że przychodzi ono do skutku w okresie bardzo przyciężkiego przesilenia gospodarczego, odczuwanego ogólnie.

Poważny polski koncern zakładów ubezpieczeń „Vesta“, w którego skład wchodziły Towarzystwa ubezpieczeń „Vesta“ Bank Wzajemnych Ubezpieczeń w Poznaniu, zaś w roku 1873 i „Vesta“ Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu, zaś w roku 1920, powiększył w ostatnich dniach grono skoncernowanych u siebie zakładów przez wcielenie do koncernu zaprowadzonego dobrze wśród społeczeństwa Wielkopolski i na reszcie obszaru Rzeczypospolitej „Poznańsko - Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń Ski Akcyjnej w Poznaniu“, zakładu ubezpieczeniowego o dobrze ufundowanych podstawach finansowych, posiadającego liczne szeregi zwolenników darzących go całkowitem zaufaniem.

W celu pozyskania „Poznańsko - Warszawskiego Towarzystwa“ do koncernu nabyły obie „Vesty“ przeszło 75% jego akcji, zyskując przez to zgrupowanie trzech poważnych prywatnych Towarzystw ubezpieczeń możliwość skupienia u siebie poważnej ilości krajowych ubezpieczeń i zatrzymania w kraju o ile możliwości jak największej płynącej.

Poznańsko - Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń, wchodząc jedynie w skład koncernu stworzonego wspólnie z obu „Vestami“, będzie działać dalej według dotychczasowego zakresu działania i pod dotychczasową firmą.

Wysuwający się rocznym zbiorom składki w sumie przeszło zł. 18 milionów na czoło polskich prywatnych zakładów ubezpieczeń koncern „Vesta“ przez przyjęcie „Poznańsko - Warszawskiego Towarzystwa“ w skład koncernu jeszcze umocnił silną pozycję koncernu, który reprezentując teraz roczny zbiór składki około zł. 25 milionów przynosi ubezpieczonym tem realniejsze gwarancje i korzyści, zaś dla kraju tak pożądaną na polu polskiej asekuracji konsolidację. To też obu „Vestom“ należy tylko przyklasnąć i pogratulować, a nowemu

koncernowi życzyć dalszego owocnego, dla polepszenia krajowych stosunków gospodarczych tak celowego rozwoju.

Dla uzupełnienia informacji należy

jeszcze zaznaczyć, że zbliżenie się Pożnańsko - Warszawskiego T-wa do „Vest“ nastąpiło z inicjatywy Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu.

Nowa rewolucja w przemyśle filmowym.

Film na szerokiej taśmie,

To, co się dziś dzieje w przemyśle filmowym Ameryki, przypomina zupełnie dokładnie to, co się działo w okresie premjery pierwszego filmu dźwiękowego, wyprodukowanego przez braci Warner. Olbrzymie powodzenie tego pierwszego filmu spowodowało zainteresowanie się wszystkich wytwórni produkcją filmów dźwiękowych, co w wyniku pociągnęło za sobą olbrzymią rewolucję w postaci zaniechania produkcji filmów niemych i rozpoczęcia realizacji na wielką skalę filmów dźwiękowych. Wiemy co wówczas nastąpiło: wielu aktorów „niemych“ musiało zrezygnować z kariery filmowej, wytwórnie powiększyły swój kapitał obrotowy przez uzależnienie się od wielkich firm elektrotechnicznych i gramofonowych i zaczęły produkować filmy, które nie zawsze odpowiadały wymaganiom publiczności. Szukano nowych dróg. Często produkowano operetki, opery, wystawiając wspaniałe rewje, realizując dramaty teatralne, całkowicie mówione, szukając środków przemówienia do widzów zrozumiałym dla nich językiem...

I oto w okresie, kiedy zadaniem przemysłu filmowego było udoskonalenie filmu dźwiękowego (co zresztą dało się już odczuć i zaobserwować), to właśnie w tej chwili wybuchła nowa rewolucja.

Na imię jego „Magna - film“ — film na szerokiej taśmie. Natychmiast po pierwszej udanej premjery tego filmu, inne wytwórnie rzuciły się z niezwykłą energią na realizację nowego wynalazku.

„Paramount“, „Metro“, „Radio“ „Universal“, — już rozpoczęły produkcję tych filmów pesząc tem właścicieli kin, którzy w wypadku wprowadzenia nowego wynalazku, zmuszeni będą do gruntownej przebudowy sal widowiskowych.

Wynalazca tego filmu, włoski inżynier, zatrudniony w laboratoriach Paramountu, niejaki del Riccio, zapytany w wywiadzie, udzielonym jednemu z dziennikarzy:

— Mój film dwa i pół razy szerszy od normalnego, jest przeznaczony przede wszystkim dla publiczności i wprowadzony będzie w życie, nie licząc się z wygodą czy niewygodą po-

szczególnych kin. Poniosą oni pewne dość duże koszty na zmianę aparatury i na przebudowę ekranu, to zaś, co wyłożą, zwróci się im stokrotnie, gdyż publiczność będzie wolała oglądać filmy na szerokiej taśmie, które dadzą jej większe złudzenie rzeczywistości, doskonalszą fotografię, większe pole widzenia i plastyczność. Jednocześnie film szeroki posiada więcej miejsca na notowanie dźwięków. W ten sposób dźwięki wychodząc będą czystszej, dadzą potrzebną głębokość i umożliwią produkcję szeregu instrumentów,

które na dotychczasowej taśmie wychodziły fatalnie.

— Ale to jeszcze nie wszystko. Prowadzimy obecnie pracę nad zastosowaniem lustrzanych ekranów, które bardziej pogłębią zdjęcie oraz zastanawiamy się nad sposobem wprowadzenia barw do nowego filmu. W ciągu jednego miesiąca wyprodukowano trzy filmy na szerokiej taśmie: „Wielka droga“ (Fox), „Billy brzdąc“ (Metro), „Niebezpieczne światła“ (Radio). W robocie znajduje się jedenaście takich filmów.

Zrozumiecie panowie, jaki bałagan wprowadził nowy wynalazek w przemyśle filmowym. Będziemy mieli filmy na szerokiej taśmie: barwne i czarne, nieme, dźwiękowe i mówione, i filmy na wąskiej taśmie tych samych rodzajów — śmieje się wynalazca.

— Kto chce żyć i zarabiać — ten musi myśleć o upodobaniach publiczności, a to wymaga jednak pracy.

Ras Taffari „królem królów“.

Dnia 3. bm. odbyła się w stolicy Abisynji, Addis Ababa, uroczysta koronacja na króla Rasa Taffari, do niedawna jeszcze regenta, sprawującego rządu w zastępstwie swej matki.

Oficjalny tytuł nowego króla będzie brzmić: Haile Sellacie I, król królów. Ów przydomek „król królów“ pochodzi jeszcze z czasów Salomona, którego krew płynie w żyłach wszystkich panujących w Abisynji.

Przyszły „król królów“ jest siostrzeńcem słynnego króla Menelika, pogromcy Włochów, którzy chcieli opanować kraj wraz z jego niezmiernymi bogactwami naturalnymi. Najstarszemu kłękę zadał wojskom włoskim ojciec przyszłego króla pod Adua w r. 1896. Młody Taffari wychował się więc w epoce bohaterstwa, której wydarzenia musiały wpłynąć na jego bystry umysł.

Sam wielki Menelik miał wprawdzie kilku synów, lecz dostrzegł, że umysłem i charakterem żaden nie dorówna młodemu siostrzeńcowi. Wziął go więc na swój dwór i dał mu odpowiednie wychowanie, przygotowując go zwolna do przyszłego zadania: sprawowania władzy królewskiej. Oddał mu w zarząd najpierw prowincję Sidamo na południu, a potem ważniejszą — Harrar na północy, broniącą wybrzeża morskiego i kontrolującą linię kolejową Dżibuti — Addis Ababa.

Po śmierci wielkiego Menelika, po którym rządu w kraju w imieniu małoletniego Taffari objął jako regenta jego matka, nie wszystko działo się tak, jak to ustanowił wielki władca jedynego katolickiego kraju w Afryce. Taffari bowiem miał brata Jassu, który był ulubieńcem matki. Powodem intryg macierzyńskich przeciw księciu Taffari, był jednak fakt inny. Oto Jassu był młodzieńcem niedoświadczonym; matka więc, zmieniając testament Menelika i wysuwając na przyszłego króla swego niedoświadczonego ulubieńca, spodziewała się tym sposobem dźwierzę w własnych rękach faktyczną rządy w państwie, co przy energii księcia Taffari byłoby niemożliwe.

Rozpoczęły się tedy przeciw naznaczonemu spadkobiercy tronu intrygi dworskie i dynastyczne, które jednak wywołały skutek wprost przeciwny: zastrzeliły bardziej energię księcia Taffari. Znalazszy dzięki zaletom swego charakteru, licznych zwolenników, ruszył na ich czele na stolicę, przepędził brata, a matkę pozostawił tytuł regentki nominalnej. Intrygi jednak nie ustawały, wobec czego książę przepędził i matkę, pokonał i zmusił do posłuszeństwa wujka, który wystąpił w obronie intrygantki, i został panem sytuacji. Zwycięstwo nad wujem odniesione zostało nie bez pomocy francuskich samolotów i lotników, którzy przybyli do stolicy Abisynji na skutek przedsięwziętej poprzednio podróży przyszłego króla po Europie, którą chciał poznać.

Był w Paryżu, Londynie, Rzymie, zwiędził Szwajcarię, Niemcy i Szwecję i wyniósł z tej podróży wiele doświadczenia, które postanowił wykorzystać w ojczyźnie. Już przedtem Ras Taffari był zwolennikiem postępu, a teraz wziął się energicznie do budowy dróg i mostów, do zakładania szkół, aby zaoferować Abisynji podnieść do rzędu wielkich państw świata. Lecz kultura i cywilizacja tylko powoli mogą sobie torować drogę w tym kraju, pełnym tradycyj konserwatywnych nieraz zazdrośnie w każdej rodzinie etjopskiej. Ras Taffari musi pilnie baczyć, aby mu się nie przydarzył los Amanullaha afganijskiego.

Przed państwami europejskimi zabezpieczył Taffari swe państwo jeszcze w r. 1922, gdy Abisynja przyjęta została do Ligi Narodów, jako niepodległe państwo. Ambicją nowego władcy jest założenie w Europie przynajmniej kilku państw, w Paryżu, Londynie i w Rzymie. Niezależnie jednak od tego, wszystkie wielkie mocarstwa europejskie posiadają już dziś w Addis Ababa swych akredytowanych przedstawicieli, a na koronację udali się do stolicy specjaliści wysłannicy monarchów i rządów

Hubert S. Banner.

CZERWONA KOBRA.

Autoryzowany przekład z angielskiego.

32) (Przedruk wzbroniony).

(Ciąg dalszy).

— Jesteś chorobliwie przeczulona, ale to dlatego, że leżysz tu już od tyłu dni. Pielęgniarka mówiła, że pewnie w przyszłym tygodniu będziesz mogła opuścić szpital. Czy wuj mówił ci, że wynajął bungalów w Chandii?

— Tak i bardzo się ucieszyłam.

— Olgo?

— ?

— Nie gniewaj się, jeżeli coś powiem.

— Spróbuj.

— Nie wielkiego. Chciałem tylko powiedzieć, że cię kocham, kocham, kocham....

Olga odwróciła miedzianą główkę i spojrzała na niego oczami koloru gencjany.

— Pet....

— Mów!

— Nie wielkiego. Chciałam tylko powiedzieć, żebyś się pośpieszył ze swoimi planami, bo chciałam wreszcie móc być sobą.

— Ale, ale — rzekł prowokacyjnie zdawkowo Piotr. — Byłbym zapomnian: jestem ci coś winien.

— Jesteś mi coś winien?

— Coś, co zostawiłaś w przedziale w Ratawji.

Schylił się szybko i przycisnął wargi do świeżych asteczek. Olga westchnęła głęboko i wybuchnęła płaczem....

ROZDZIAŁ X.

Propaganda Piotra wśród kupców trafiła na podatny grunt. Jako umysły wschodnie, wrażliwi byli na intrygę, z drugiej strony agitacja czerwonych zaczynała ich niepokoić. Piotr zrobił ciekawe odkrycie, tyżące się natury ludzkiej. Przekonał się mianowicie, że nikt, kto nie doświadczył jakiejś okropności, nie potrafi sobie wyobrazić, aby go ona mogła dotknąć. On sam zresztą, do chwili katastrofy

kolejowej, myślał o kampanji bolszewickiej, jako o czemś prawie abstrakcyjnym.

— Jian Swee — rzekł do starszego Ticka — zamknij oczy i wyobraź sobie małego Ah Chonga, rozszarpanego przez bombę.

— Nie mów, tuan! — rzekł drżącym głosem Chińczyk i, przyciągnawszy do siebie najmłodszego syna, otoczył go opiekuńczo ojcowskim ramieniem.

— Hock Yang Mok kochał swoją córeczkę tak, jak ty kochasz Ah Chonga — ciągnął nieublagalnie Piotr — Ale to jej nie uratowało od śmierci w Sawah Asem.

— Gdyby kto podniósł rękę na moje dziecko, zamordowałbym go, jak psa — oświadczył z uniesieniem kupiec.

— A co byś powiedział, Jian Swee — pytał dalej Piotr — gdyby twój piękny dom stanął w płomieniach? A co byście powiedzieli, ty i Liauw Chang, gdyby wam zabrano wszystkie kapitały i towary i zmuszono zebrać na ulicach Samarangu? Zastanów się, przyjacielu, co byś wtedy powiedział?

— Nie odważyliby się! Nie odważyliby się! — wykrzyknął groźnie Chińczyk, ale w oczach jego zamigotał niepokój.

— Co, nie odważyliby się? Czy wiesz, Jian Swee, że w Paryżu i Londynie usługują w lokalach publicznych ludzie, którzy w Rosji byli księżętami?

— Łotry! — wykrzyknął chrapliwie kupiec.

Tego rodzaju rozmowy miały ten skutek, że prawie wszyscy kupcy z listy Lattinea & Bowkera przystąpili do organizacji, mającej walczyć ze zblizającym się niebezpieczeństwem. Piotr zaraportował o swoim sukcesie Sergetuszowi.

— Proszłbym pana o błutę — zakończył. — Chciałbym im dać odrazu robotę.

— Ale Zaranow potrzebna słowa.

— Przyrzekam ci, że się o to postaram, drogi chłonce — rzekł. — Nareszcie mamy tylko tyle, że wystarczy zaledwie dla naszej organizacji. Nie przewidziałem, że znajdziemy takiego dzielnego sprzymierzonego. Zadaneżnie niezwłocznie o większą pracę. Sadzę, że tymczasem znajdziesz dla nich do roboty co innego.

— A czy tu nie dałoby się zamówić druków?

— Obawiam się, że nie. Pomimo, że mamy nieoficjalną aprobatę rządu przez twój przyjaciel, taka rzecz mogłaby nas narazić na poważny kłopot.

— Ale przecież przemycanie bibuły propagandowej z zagranicy — zaczął z powątpiewaniem Piotr.

— Al! — wykrzyknął Zaranow — to jest zupełnie co innego. Mam pewne sposoby zabezpieczenia się przed odkryciem. Zato tajna drukarnia na miejscu stanowiłaby źródło bezustannego niebezpieczeństwa.

— Rozumiem — rzekł Piotr i ogarnęło go przygnębienie.

Problem „bezrobocia“ rozwiązał stary lis Yo Kang Wing. Piotr zastał go z długą, bambusową fajką w ustach.

— Tuan! — rzekł Chińczyk, strzelając śliną do przebiegającego po podłodze karalucha. — Mam lepszy sposób, niż te wszystkie drukowane papierki. — Zniżył głos do scenicznego szeptu. — Tuan nie wie, jak to u nas było z bojkotem japońskich towarów? Znaleźliśmy sposób na tych, co je sprzedawali. Za pierwszym razem dostawali anonimowe ostrzeżenie, za drugim polewało im się towary w sklepie smolą. Za trzecim tracili w ciemną noc ucho.

Piotr popatrzył w potworkowatą twarz interlokutora z przerażeniem, pomieszaną ze śmiechem.

— Ależ my tego nie możemy zrobić — zaproponował — Reprezentujemy prawo i porządek, a takie rzeczy należą do sposobów tamtej strony.

Yo Kang Wing zrobił zawiedzioną minę.

— Tuan nie chce, to trudno — westchnął i nagle twarz jego rozjaśniła się uśmiechem. — Chociaż wolno mi chyba odmówić dostarczenia towarów tym klientom, którzy chodzą na zebrania komunistyczne?

— To nie dotknie wielu ludzi — rzekł Piotr. — Tam idzie o krajowców.

— Prawda — zgodził się kupiec. — W takim razie możemy iść o krok dalej. — Nie sprzedam towaru żadnemu z kupców, który sprzedaje detalicznie czerwonym psom.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Kpt. Nickels.
Jeden z bombiarzy niemieckich skazany na 2 1/2 lat twierdzy.

KALENDARZYK

Czwartek, 6 listopada, Leonarda W.
Piątek, 7 listopada, † Nikandra i Karyny
M. m.
Wschód słońca g. 6,41. Zachód słońca g. 16,00.

Dyżur nocny aptek:

Od dnia 3. 11. do dnia 9. 11. br.
Apteka pod Aniołem, Gdańska 39. Tel. 385.
Apteka przy Pl. Teatralnym, Marszałka
Focha

Biblioteka Miejska (Stary Rynek 1)
otwarta codziennie z wyjątkiem niedziel
i świąt od godz. 9—14 i od 17—20. Pra-
cownia Naukowa i Czytelnia Pism codzien-
nie od 10—13 i od 17—20. Wypożyczalnia
codziennie od 11—13,30 i od 17—18,45.

**Wypożyczalnia książek i nut przy księ-
garni i składzie nut J. Idzikowskiego, ul.
Gdańska 16—17. Ostatnie nowości. n3233**

**Wypożyczalnia książek „Lektura”, ulica
Gdańska 141, dział polski i francuski,
otwarta codziennie od 8 rana do 6 wieczor-
em. Telefon 17-39. n3258**

— **Z Teatru Miejskiego.** Dziś, czwartek,
o godz. 8 propagandowe widowisko po ce-
nach znizonych. Odegrana będzie (wyjątko-
wo z powodu choroby jednej z artystek)
sztuka w 3 aktach Gabrieli Zapolskiej p. t.
„Panna Maliczewska”. Jest to dopiero
trzecie przedstawienie. Dyrekcja Teatru,
nie chcąc robić zawodu tym, którzy liczyli
na ceny znizone dla podtrzymania swej
pięknej inlejatywy widowisk propagando-
wych, pozostawia mimo zmiany reper-
tuaru, ceny znizone. — W piątek sławna
opera Verdi’ego „Traviata” z primadonną
Janiną Okońską, Tadeuszem Laskowskim
i H. Zuczkowskim w rolach głównych.
Dyryguje kapelmistrz Leon Turkiewicz.

— **Wielka Rewja Mody w Teatrze** od-
będzie się 30 bm., o godz. 12 w poł. (maga-
zyn mód krawieckie, jubilerskie, galan-
terja, futra, książki, sport, perfumerja itd.).
Zgłoszenia i informacje tel. 238.

— **Teatr Popularny.** Dziś odbędzie się
pierwszy występ znanego w Polsce całej
Teatru Regionalnego Tadeusza Skarżyń-
skiego, który odegra „Sandomierskie we-
sele”, będące żywym odzwierciedleniem
staropolskich obrzędów ludowych. Teatr
ten gości w Bydgoszczy tylko 4 dni. Bilety
są do nabycia w księgarni p. Gieryna, a od
7 wieczorem w kasie Teatru Popularnego.
Bydgoszcz, która pamięta zeszłoroczne wy-
stępy tego znakomitego zespołu, kiedy go-
ścił z „Weselem na Kurpiach”, niewątpli-
wie tłumnie stawi się w teatrze.

— **Koncert Zygmunta Lisickiego,** zapo-
wiedziany na piątek, 7 b. m., został prze-
sunięty na początek grudnia r. b. n. 1072.

— **Polski Czerwony Krzyż** znów przypo-
mni się Szan. Publiczności w niedzielę 9
bm. Organizujemy zbiórki na ulicach na
cel naszych Drużyn Ratowniczych, które
powiększając się liczebnie, potrzebują ekwi-
punku, ażeby na każde zawołanie Państwa
czy Społeczeństwa stanąć mogły do apelu
należycie zaopatrzone w potrzebny sprzęt
ratowniczy. Prosimy więc gorąco wszyst-
kich o hojne datki na ten cel. Zarząd Pol-
skiego Czerwonego Krzyża.

— **Do wiadomości młodzieży!** W środę,
5 b. m., rozpoczęły się w kościele M. B.
N. P. na Szwederowie rekolekcje dla mło-
dzieńców. Uprasza się o gremjalne wzię-
cie udziału przez całą młodzież bydgoską.
Nabożeństwo z rekolekcjami o godz. 19.

— **Bydgoskie Towarzystwo Wioślarskie.**
W związku z rozpoczęciem okresu zimno-
wej zaprawy sportowej, prosimy o łączne
przybycie na ćwiczenia basenowe w każ-
dy poniedziałek i czwartek od godz. 6,30
do 9 wieczorem na przystań Kl. Wiośl.
„Frithjof” ul. Św. Florjana.

Miej silną wolę i wierz we własne szczęście!

Silna wola i wytrwałość, oto cechy dla osiągnięcia celu!
Silna wola i wytrwałość zmusi szczęście do posłuszeństwa!
Silną wolą i wytrwałością ludzie cudów dokonali!

Zatem przestaśmy biadać nad niedolą i starajmy się polepszyć swą dolę.
A przecież wrota szczęścia stoją otworem dla każdego. Należy tylko mieć silną wolę i wytrwałość.

Znacznie udoskonalony plan 22-iej Polskiej Państwowej Loterii Klasowej daje możliwość każdemu bez specjalnego wysiłku osiągnąć bogactwo i dobrobyt.

Pomimo znacznego powiększenia ilości wygranych, cena losów nie została zmieniona i 1/4 losu nadal kosztuje tylko 10 złotych!

Główna wygrana powiększona została do kwoty 1.000.000 złotych
Szanse kolosalne, bowiem co drugi los wygrać musi **na łączną sumę zł 669.250**
i oprócz tego na dodatek wyznaczono 23 premje

Ogółem wygranych jest na sumę zł 32.000.000

Cena losów: 1/4 tylko 10 zł, 1/2 losu — 20 zł, cały los 40 złotych.

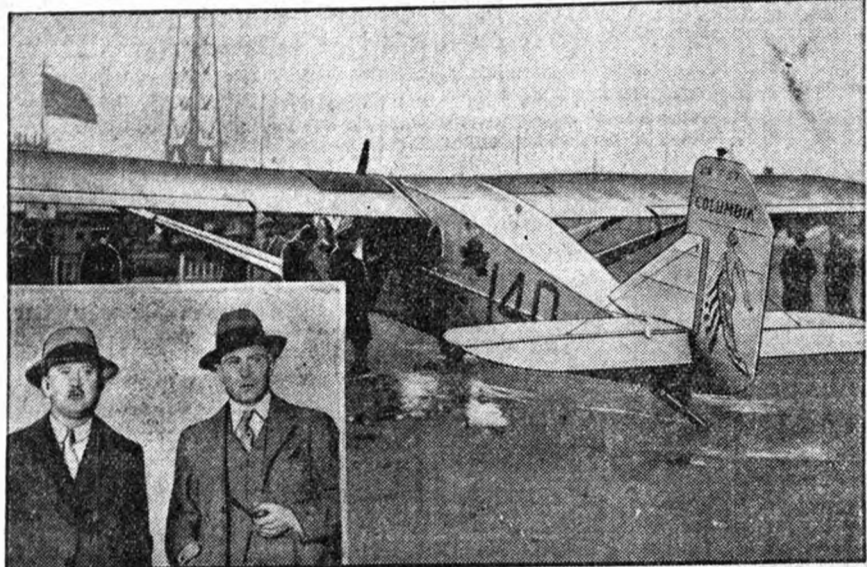
Nie narzeć ajmy, bo sami pomóc sobie możemy. 1) z otych niczego nie zrujnuje, natomiast wygrane jakie tylko osiągnąć można — dadzą nam lepsze i spokojniejsze jutro!

Niema przegranych w Loterii Państwowej. Jeden wygrywa wcześniej, drugi później!

Więcej miejmy silną wolę i z pełnym zaufaniem do własnego szczęścia — spieszymy natychmiast do najszczęśliwszej i największej Kolektury Loterii Państwowej

„UŚMIECH FORTUNY” Bydgoszcz, ulica Pomorska nr. 1
I nabudźmy szczęśliwe losy do klasy 1-ej. n-1047

— **Badź wytrwałym — a Loteria państwowa obdarzy Cię bogactwem!**

Lotnicy transatlantycy Anglicy Boyd i Connor
(w narożniku) z Amsterdamu przybyli na nowym samolocie „Columbia” do Berlina, gdzie doznali serdecznego przyjęcia.

— **Bank Polski Oddział w Bydgoszczy**
zawiadamia, że w dniu 11 listopada jako w rocznicę odzyskania niepodległości przez Państwo Polskie czynne będą do godz. 12 tylko kasy wekslowe, oraz przyjmowane wpłaty i uskarczczalniane wypłaty z rachunków żyrowych. Innych czynności w dniu tym Bank Polski załatwiać nie będzie.

— **Walne zebranie Tow. Przyjaciół Szko-
ły Oficerskiej** odbędzie się jutro, w piątek, w lokalu Kasyna Ofic. 62 pp. (ul. Marsz. Focha) o godz. 8 wiecz.

— **O obowiązku ujawniania wolnych
pokoi przez właścicieli i dzierżawców ho-
teli.** Rozporządzenie powiatkowe Wojewo-
dy Poznańskiego z dnia 25. 4. 30 o obowiąz-
ku ujawniania wolnych pokoi i zakazanie re-
zerwowania stolików (Pozn. Dz. Wojew.,
nr. 21 poz. 221) zmieniono rozporządzeniem
z dnia 13. 10. br. (Pozn. Dz. Wojew., nr. 47
z dnia 25. 10. 30) tak, iż właściciele, dzier-
żawcy hoteli i oberż z zajmowanymi są zobow-
wiązani ujawniać natychmiast wolne po-
koje na tablicach, umieszczonych na wi-

docznem miejscu. Wolne od tego obowiąz-
ku są zatem pensjonaty. Rozporządzenie
P. Wojewody z dnia 13. 10. br. ukaże się
w najbliższym numerze Orędownika m.
Bydgoszczy.

— **Otwarcie Kolejowego Domu Dziecka**
odbyło się we środę 5 bm. w obecności Mi-
nistra Komunikacji p. Kühna, Pan Mini-
ster wraz z małżonką przyjechał rano o go-
dzinie 8.30 w towarzystwie pana Dyrektora
inż. Dobrzyńskiego, radcy min. Dobruc-
kiego i osobistego sekretarza p. Rożanow-
skiego. Oczekiwali go na dworcu przedsta-
wiciela miejscowych władz kolejowych z
p. Naczelnikiem Wydziału Welzem na cze-
le. Po przejściu przed frontem kompanji
honorowej K. P. W. udał się Pan Minister
wraz ze swiatą do kościoła Serca Jezusowe-
go gdzie Mszę św. odprawił ks. Ziętarski,
a chór kolejowy „Hasło” odśpiewał nabo-
żne pieśnią. Po nabożeństwie udali się
wszyscy do gmachu podyrekcyjnego, gdzie
oczekiwali Pana Ministra przedstawiciele
władz wojskowych i cywilnych oraz lic-

Pakt grecko - turecki zawarty.
Do stolicy Turcji, Angory, przybyli premier grecki Venizelos(4) i grecki minister spraw zagr. Muchacopulus (1), by podpisać pakt grecko - turecki w sprawach morskich. Ze strony tureckiej widzimy powyżej premiera Ismeta Paszę (3) i min. spr. zagr. Tefika Richti - beja (2).

Nowy minister marynarki japońskiej Kijokazu Abe.

Dotychczasowy minister Takarabe po-
dał się do dymisji, nie mogąc zgodzić
się na pakt londyński w sprawie ogra-
niczenia zbrojeń na morzu.

nie zgromadzona publiczność ze wszystkich
sfer naszego miasta. Wchodzącego mini-
stra powitała orkiestra kolejowa marszem
a działwa śpiewem i deklamacją, poczem
w sali konferencyjnej odbyło się oficjalne
przywitanie zebranych przez przewodni-
czącego komitetu niesienia pomocy wdowom
i sierotom po kolejarzach p. Kazimierzową
Stabrowską. Po odśpiewaniu przez chór
okolajowy „Hasło” pieśni „Cichy domku”
udali się wszyscy do „Domu Dziecka”
gdzie Pan Minister dokonał otwarcia, a
ks. Ziętarski poświęcił „Domu Dziecka”.
Po zwiedzeniu ochronki nastąpiło na dwor-
cu otwarcie przez Pana Ministra biblioteki
ruchomej dla kolejarzy, poczem Pan
Minister wraz ze swiatą odjechał o godz.
10,45 do Torunia celem poświęcenia świet-
licy K. P. W.

— **Sokół Żeński Bydgoszcz - Jachcice**
urządza 9 bm. o godz. 17 w sali p. Orczy-
kowskiego ul. Saperów 10 „Obchód Ko-
ściuszowski”. Program: deklamacje i ów-
czeni młodzieży, ćwiczenia i piramidy
druhen, wykład o Kościuszcze, a następnie
zabawa taneczna.

— **Zaproszenia na zabawę jesienną,** któ-
rą urządza tow. oświata „Loch” w sali Re-
sumy Kupieckiej dnia 8 bm. odbierać mo-
żna u p. Jakuszkowiak ul. Jagiełłońska 6,
p. Zatachowskiego ul. Zduny 11, p. Ryłki
ul. Hetmańska 31, p. Kinokowskiego ulica
Warszawska 23.

— **Zabawa „Harmonji”.** Zmiana aż nad-
to ze swej wybitnej działalności na terenie
bydgoskim Chór Harmonja, urządza w
przyszłą niedzielę 9 bm. na salach Strzel-
nicy swą doroczną zabawę jesienną, która
zapowiada się wspaniale, gdyż komitet za-
bawowy poczynił wszystko, by gościom
uprzyjemnić pobyt na zabawie jak najbar-
ziej. Początek o godz. 6. Dla członków
bratnich Towarzystw wstęp znizony. Ma-
ła ilość zaproszeń, które jeszcze są w za-
pasie, można nabyć w lokalu p. Mellera
przy Placu Piastowskim lub też u człon-
ków tego sympatycznego zespołu.

— **Kino Corso.** Dziś po raz ostatni po-
dwójny program w 18 aktach: 1) p. tyt.
„Zemsta mulata”, sensacyjno-awanturny
film amerykański; 2) „Płonąca pustynia”,
wzruszający dramat produkcji włoskiej.

— **Kino Krystal** dziś po raz ostatni wy-
świetla obraz dźwiękowy pt. „Ostatnia kom-
panja”. W roli głównej widzimy słynnego
Comrada Veidta. W nadprogramie m. in.
wspaniała groteska rysunkowa. O godz.
5,15 odbędzie się dziś przedstawienie po
cenach znizonych dla młodzieży i wojsko-
wych. — Jutro wchodzi na ekran wielki
obraz w naturalnych kolorach, potężne dzie-
ło dźwiękowe pt. „Tancerka Cilly”.

— **Kino Marysieńka** wystawiło wczoraj
obraz p. t. „Zdrada kochanków”. Film
ten, produkcji berlińskiej „Ufy”, której
właścicielem jest osławiony wróg wszyst-
kiego co polskie Hugenberg, wykonany
jest w wersji angielskiej za wyjątkiem
pierwszych aktów, z których rozlegają się
dźwięki niemieckie. Szczególnie razi sce-
na w szkole niemieckiej w Tyrolu, w któ-
rej dzieci śpiewają pieśń o „Heimatlan-
dzie”. Piszemy o fackie tym z ubolewa-
niem. Nie widzimy bowiem najmniejszej
potrzeby do wyświetlania w Polsce dźwię-
kowców w wersji niemieckiej. Do właci-
cieli „Marysieńki” apelujemy, aby w przy-
szłości wystrzegali się wyświetlania obra-
zów, które zrazik mogą jedynie publiczność
polską do tego sympatycznego kina, a nas
w obronie godności polskiej, zmusza do
ostrzejszego jeszcze wystąpienia.

Kino KRISTAL
5,15 7,10 i 9,00

Dziś w czwartek nieodwołalnie poraz ostatni pierwszy artystyczny film dźwiękowy.

Ostatnia Kampanja z Kooradem Veidtem i Karin Ewas.

O godz. 5.15 dla młod. ży szk. dla wojskowych zniżka

Od piątku: Nowe zdobycze techniki w dziedzinie uplastycznienia filmu, dotąd w Bydgoszczy niewidziane, oszalamiające arcydzieło 100 / dźwiękowo ispielnego 100 / w naturalnych kolorach **Tancerka Cilly.**

Kino Nowości występuje dziś z premierą wielkiego filmu dźwiękowego p. t. „Pocałunek”. niezwykłe silny dramat, w którym stwarza niepospolitą kreację kobiety wcielenie szukającej miłości genjalna Greta Garbo. gra swą wzdusza i porywa. W programie dwa wspaniałe dodatki dźwiękowe p. t. „Sunshine sammy” i „Wszystko naopak”.

Kino Oko wyświetla polski dramat współczesny według powieści Bolesława Prusa pt. „Dusze w niewoli” z Ludwikiem Solekim, Bolesławem Mierzejewskim, Zofią Batycką, Alicją Halama i in.

Kradzież z włamaniem. W tych dniach dokonano w nocy śmielego włamania do okna wystawowego sklepu jubilerskiego p. Tuszyńskiego, Włamywacz po wyłoboczeniu okna zabrali 26 zegarków i zbiegli. Charakterystycznym jest fakt, że w ostatnich dniach gościł w mieście naszem groźny włamywacz z Łodzi, który przybył do Chojnic na rozprawę. Drugi fakt, że zbiegła groźna włamywaczka. Przypuszczać należy, że kradzież ta ma związek z odwiecznymi włamywaczami i jego zbliżaj towaryżkami.

Z granicy. Za nielegalne przekroczenie granicy z Niemiec do Polski przytrzymano poborowego Kakałę Franciszka. Wymieniony przez pięć lat przebywał w Niemczech i bez wszelkich dokumentów próbował wrócić do kraju. Odstawiono go do dyspozycji P. K. U. Łódź.

Za obrazem p. Piłsudskiego przed sądem. Przed Sądem Powiatowym w Chojnicach toczyła się sensacyjna rozprawa przeciw b. posłowi na Sejm p. Józefowi Mazurowi z Grudziądza. Rozprawę przewodniczył sędzia p. Wojtyła, oskarżał prokurator Sądu Okręgowego p. Stefaniński, bronił oskarżonego mecenas Kopickei z Chojnic. Akt oskarżenia zarzucał p. Mazurowi, że w dniu 11 kwietnia br. w wiecu publicznym w Brusach powiedział słowa: P. Piłsudski musi być sam idjotą, kiedy nazwał naród polski idjotami. Oskarżony nie zaprzeczył, że powiedział podobne słowa. Mianowicie, omawiając wywiad p. Piłsudskiego mówił następująco: Marszałek Piłsudski nazwał naród polski narodem idjotów, to chyba może być też idjotą, albowiem, p. Piłsudski jest także Polakiem. Oskarżony twierdził, że słowa te pamięta doskonale, gdyż głośił to po całym Pomorzu i w innych dzielnicach. — Zeznania świadków posterunkowego P. P. i jednego z wiecowników świadczyły, że treść słów p. Mazura mogła być taksa jak ją sam przedstawił. Zeznali oni, że na sali wskutek wypowiedzenia tych słów żadnego oburzenia nie było. P. prokurator w swem przemówieniu podkreślał, że słowa wypowiedziane przez oskarżonego zdolne są porządek publiczny zakłócić, gdyż p. m. Piłsudski stoi na tak wysokiej wywyżce wśród narodu polskiego oraz ma za sobą rzesze zwolenników wobec czego uważa wystąpienie oskarżonego za ciężki wybryk i wina o karę 14 dni aresztu. Obrona oskarżonego p. mec. Kopickei wykazała niewinność oskarżonego w zupełności i prosił o uwolnienie oskarżonego. Po naradzie zapadł wyrok uwalniający od winy i kary na koszt skarbu państwa.

Osobiste. Dotychczasowy naczelnik tutejszego Sądu Powiatowego p. sędzia Tomaszewski opuścił nasze miasto. Z dniem 1 listopada otworzył w Tucholi biuro adwokackie. Kierowniczo tutejszego Sądu Powiatowego objął dotychczasowy zastępca naczelnika p. sędzia Jagalski.

Nieszczęśliwy wypadek. W pobliskich Rybakach wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. Właściciel majątku p. Köhler jechał na szosie furmanką, gdy nagle przejechał rowerzystą. Konie się spłoszyły i pobiegły w szalonym tempie. Pan K. został wyrzucony na bruk tak nieszczęśliwie, że kolo od furmanki przejechało nieszczęśliwego, który poniósł ciężkie okaleczenia.

Z życia Harcerzy Morskich. Dn. 1 bm. odbyła się ostatnia wycieczka w tym roku i to do Gdyni. Po przybyciu w Gdyni wycieczka udała się do kościoła na nabożeństwo. Po południu odbyło się zwiedzenie portu, zarazem statku „Dar Pomorza”. Zwiedzono również statek pasażerski „Polonia”.

Śląsk — Gdynia

Na niedziele najbliższą przewidziane jest otwarcie świeżo wykończonych linii kolejowej, która połączy Śląsk z Gdynią. Ciekawe zdjęcia z tej nowej linii kolejowej oraz zajmujący artykuł o niej przynosi najnowszy (6) numer „Ilustracji Polskiej”. W tym samym numerze znajdują ciekawiejszą sensacyjną korespondencję z Nowego Yorku p. t.

Jack Diamond i jego kłopoty

Z pośród innych bogato ilustrowanych artykułów na szczególną uwagę zasługuje feljton p. t.

Skrzydlaty pomocnik myśliwca

który w licznych obrazkach pokazuje nam dzieje polowania z sokolem.

Odcinek najnowszej powieści Ossendowskiego, nowela, dział kolecy, humor itd. uzupełniają bogatą czołof.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kręg publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy miesięczny abonent 1,50 zł kwartalnie 4.— zł (bez kosztów przesyłki) — Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań, św. Marcin 70).

Poczem odbyła się przejażdżka na łodziach po morzu, która zakończyła się najpierw w późnych godzinach wieczorowych. Wycieczka ta wypadła ku zadowoleniu wszystkich uczestników.

Pyszczyca. W zagrodzie rolnika Wilhelma Ratzkego w pobliskich Tczewskich Łąkach wybuchła pyszczyca. Za okręg zapowietrzony postanowił p. starosta powiatowy zagrodę Wilhelma Ratzkego w Tczewskich Łąkach. Wywożenie z okręgu zapowietrzonego jak również załadowywanie zwierząt racicowych na stacjach kolejowych i przystaniach wodnych jest zakazane. Wstęp do zagrody i pomieszczeń zamkniętych bez zezwolenia Starosty jest wzbroniony.

Transport emigrantów. Przez tutejszy dworzec przejeżdżał znowu transport.

UJŚCIE

Z Cechu Rzeźniczego. Dnia 2 bm. odbyło się u p. Grusa zebranie tutejszego Cechu Rzeźniczego. Zebranie zebrał starszy Cechu p. Krzemieniewski, przyczem wspomnieli o zmarłym członku Ludwikowskiem, którego pamięć uczczono przez powstanie z miejsc. Następnie przeczytał sekretarz p. Kiciński protokół z ostatniego zebrania, który przyjęło bez zmian. Dalej podał zarząd zebraniu różne komunikaty Izby Rzemieślniczej do wiadomości, nad którym wywiązała się szeroka dyskusja. W niektórych sprawach postanowiono zwrócić się po informacje do Izby Rzemieślniczej. Jakże dalszych członków rzeźników przyjęło do Cechu p. Kaspra i p. Piłarskiego z Dżembowa. W dalszym ciągu zebrania ściągano składki i regulowano kasę. Na wniosek p. Maksymiljana Kalecińskiego wybrano jako zastępców dosądu honorowego pp mistrzów Antoniego Kaleckiego i Maksymiljana Kalecińskiego.

Zabawa Sokola. W niedzielę dn. 9 bm. urządza tutejsze Tow. Głmn. Sokół w sali p. Mazurkiewicza przedstawienie teatralne i zabawę taneczną. Odgrywana będzie sztuka p. „Korsarz Bałtyku” dramat w 4-oh aktach i humorystka w jednym akcie. Zarząd czyni wszelkie starania, aby przedstawienie jak i zabawa jak najlepiej się udała i spodziewa się, że obywatelstwo tutejsze poprze Sokola i popleszy gromadnie na przedstawienie.

JANÓWIEC.

Jarmark. Dnia 13 bm. odbędzie się w mieście tut jarmark na konde. Spęd będzie i świąt niedowołony.

Programu radiofoniczne.

Piątek, 7 listopada 193 r.
Warszawa, 2125 kc. 12 kW., 1 411,7 m
11.40 Przegląd prasy kraj. PAT.
12.10—13.10 koncert z płyt gramofonowych
15.00 Komunikat gospodarczy.
16.15 Koncert z płyt gramofonowych
17.45. Muzyka lekka.
18.45—19.10. Rozmaitości
19.10—19.25 Głędła rolnicza.
19.25—19.30 Muzyka z płyt gramofonowych.

20.00. Pogadanka muzyczna.
20.15—22.30. Koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej.
Poznań, 896 kc., 1,5 kW., 334,8 m.
7.15. Gazeta poranna R. P.
13.05—14.00. Koncert gramofonowy.
17.45—18.45. Muzyka lekka z Warszawy.
19.30. Interludjum gramofonowe.
20.15. Koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej.
22.30—24.00. Muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.
Katowice, 734 kc., 10 kW., 408,7 m.
11.40. Przegląd prasy krajowej z Warszawy.
12.10—13.10. Koncert z płyt gramofonowych
15.00. Komunikat gospodarczy.
16.10—16.25. Opowiadki dla dzieci starszych.
16.25—17.15. Koncert z płyt gramofonowych
17.45—18.45. Koncert popołudniowy.
19.35—20.00. Komunikaty sportowe.
20.00. Pogadanka muzyczna.
20.15. Koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej.

GIEŁDY

Gielda Poznańska.
Cedula Urzędowa Gieldy Poznańskiej.
Papery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu).
5% Pożyczka konwersyjna 48% O.
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kred. w.
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt 92 1/2% O.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt 38% +
(Kurs w złotych).
4% Premj. Pożyczka Inwestyc. 102.— P
Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 5. 11. 1930 r.
Waluty Gotówka
Dolary St. Zjedn. tr.: 8.92 1/2, sp.: 8.94 1/2
kup.: 8.90 1/2.

	trans.	apred.	kup.
Belgja	124,89	124,70	124,08
Rudapeszt	158,15	158,55	155,75
Bukareszt	5,20	5,31 1/2	5,28 1/2
Gdańsk	175,21	173,64	172,78
Holandja	359,10	360,00	358,20
Londyn	43,32	43,43	43,21
Nowy Jork	8,914	8,934	8,894
Nowy Jork kabeł	8,923	8,943	8,903
Paryż	85,01	85,10	84,92
Praga	28,44 1/2	28,51	28,38
Szwajcaria	178,09	178,52	172,68
Wiedeń	125,70	126,01	125,39

Papery wartościowe i obligacje.
4% poź invest. 101,00
3% poź bud. 50,00
5% poź konw. 48,50
10% poź kol. 104,00

Akcje w złotych:
Bank Handlowy 0,00—10,00
Bank Polski 160,00—160,50
Vysoka 0,00—195,00
Modrzejów 0,00— 8,25
Norblin 0,00— 36,00
Starachowice 0,00— 12,00

Tendencja cokolwiek mocniejsza.
Komentarz.
Papery państwowe utrzymane. Dla listów zast. i akcji tendencja cokolwiek mocniejsza. Akcje bankowe utrzymane. Z cementowych Wysoka mocniejsza. Z metalurgicznych mocniejszy Modrzejów, Norblin i Starachowice utrzymano

Bank Polski płaci dnia 6 listopada 1930 r. za: dolary amerykańskie 8.88 1/2—8.89 1/2. dolary kanadyjskie 8.85 1/2. funty angielskie 43.16. franki szwajcarskie 172.41 franki francuskie 34.87, franki belgijskie 123.89, liry włoskie 48.52. guldeny holenderskie 357.70, korony czeskie 26.34 1/2, korony szwedzkie 238.31, korony duńskie 237.55, korony norweskie 237.57, szylingi austriackie 125.20, marki niemieckie 211.67, guldeny gdańskie 172.53, markę zlotą 2.1234, rubel złoty 4.5869 zł.

Urzędowa cedula Gieldy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 5. 11. 1930 r.
Warunki: Handel hurtowy, partyet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: a) żyta 894.5 gr (118.2 f w h.), b) pszenicy 744 gr (128.4 f w h.), c) jęczmienia przemysłowego 667 gr (113.1 f w h.), d) owsa 468.5 gr (78.1 f w h.).
„Ceny orientacyjne” partyet Poznań

Zyto	17,50— 18,00
Uposobienie spokojna	22,75— 24,50
Pszenica	19,00— 21,50
Uposobienie spokojna	25,00— 27,00
Jęczmień przemysłowy	17,00— 19,00
Uposobienie spokojna	28,50
Owies	41,50— 44,50
Uposobienie spokojna	16,50— 11,50
Mąka żytnia wł work. 65%	12,00— 15,00
Uposobienie spokojna	14,00— 15,00
Mąka pszeniana 65% wł work.	48,00— 46,00
Uposobienie spokojna	28,00— 32,00
Otręby żytnie	2,00— 2,80
Otręby pszenne	2,40— 2,50
Otręby pszenne (grube)	7,00— 7,40
Rzepak	7,50— 8,40
Groch Victoria	
Ziemniaki jadalne	
Słoma prasowana	
Siano luzne	
Siano pras. nadnotekkie	
Ogólne uspdobienie spokojne	
Ziemniaki fabryczne bez obrotów	

CENY

podawane Izbie Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy
w dniu 4 listopada 1930 r.

Ceny w placeniu franko wagonowo stacja załadowania w partjach wagonowych.
Cena za 100 kg.: Pszenica 22,75—23,75 zł., żyto 16,75—17,00 zł., jęczmień na paszę 19,00—20,50 zł., jęczmień browarny 24,00 do 26,00 zł., groch „Wiktoria” 27,00—31,00 zł., owies 10,75—17,75 zł., otręby pszenne 13,00—15,00 zł., otręby żytnie 10,25—11,25 zł.
Tendencja spokojna.

Sokół IV Bielawy. W czwartek o godz. 19 próba teatralna w Rzeźni Miejskiej. W piątek o godz. 19 zebranie zarządu i komisji zabawowej w Instytucie Rolniczym. W niedzielę 9 bm. o godz. 18 Obchód Listopadowy w Rzeźni.

Tow. Powst. i Wojaków Bielawy-Skratusko. Zebranie zarządu odbędzie się w czwartek dnia 6 bm. o godz. 7 wiecz. w lokalu p. Sikorskiego „Bagnetka”. Zebranie planarne w piątek 7 bm. o godz. 7 wiecz. w lokalu Rzeźni Miejskiej.

Klub Sportowy Iron. Dzień w czwartek o godz. 10.30 zebranie miesięczne Klubu, w sali restauracji Złoty Rg, przy ul. Grunwaldzkiej 14.

Związek Niższych Funkcjon. i Pracowników Państw. R. P. kolo Bydgoszcz. Zebranie miesięczne 6 bm. o godz. 19 w lokalu restauracji Morskie Oko” przy ul. Toruńskiej 184.

Stow. Służby Żeńskiej. Zebranie miesięczne w niedzielę 9 bm. o godz. 5 po poł. w szkole Sionkiewicza. Również zawiadomiła się, iż Biuro przeniesione z ul. Cieszkowskiego na ul. Śniadeckich 45 w podwórzu.

Bydgoski Klub Wioślarek. Z powodu kradzieży z włamaniem popelnionej ostatnio w szalunie, uprasza się panie mające szafki o przybycie na przystań w niedzielę o godz. 10 celem stwierdzenia szkód.

Tow. Śpiewu Odrodzenie Bielawy. Dzień w czwartek o godz. 7.30 wiecz. lekcja w sali Zakładu Kie Miesiomerzy przy ulicy Ossendowskiej. Z powodu niedzielnego wystepu komplet koncertowy.

Wydział Tow. Bielawskich. Jutro 7 bm. wiecz. o godz. 7.30 w lokalu p. Ferencia odbędzie się swe zebranie w sprawie Obchodu Listopadowego, na które poszczególnie zarządy Towarzystw się zaprasza.

Redaktor odp.: — Kazimierz Małycha.

Pierwszy dźwiękowy KINO-TEATR „NOWOŚCI” Mostowa 5. Tel. 386. Pocz. o g. 7 i 9 wiecz. w niedz. o g. 3²¹ i 5¹⁴ pp.

Zniżkowe bilety ważne na pierwszy seans. Dziś premiera najwspanialszego dźwiękowego arcydzieła p. t.

Pocalunek Greta Garbo DRAMAT EROTYCZNY W roli głównej boska w swej bezkonkurencyjnej kreacji oraz wytwor-ny jej partner

GONRAD NAGEL.

W programie dwa najnowsze dodatki dźwiękowe pod tyt.: „SUNSHINE SAMMY” i „WSZYSTKO NAOPAK” Szczegóły w afiszach.

Ostrzeżenie dla motocyklistów i rowerzystów.

Powtarzające się wypadki zderzenia się rowerzystów i motocyklistów z samochodami, tramwajami i powózkami są w przeważnej części wynikiem nieuważnej jazdy tychże. Zwłaszcza na skrzyżowaniach ulic powinni rowerzyści i motocykliści pamiętać, że przeplasy o wskazywaniu kierunku jazdy obowiązują tak samochody i powózki jak również motocyklistów i rowerzystów. Jadący powinni w odpowiednim czasie oddawać sygnały ostrzegawcze, wskazując kierunek jazdy i zastosować się ściśle do wskazówek podawanych przez kierującego ruchem na ulicy posterunkowego.

Ruch pojazdów mechanicznych na ulicach miasta wzmaga się z dnia na dzień, to też w stosunku do jego wzrastania musi budzić się poczucie obowiązku czuwania nad bezpieczeństwem własnym i bezpieczeństwem bliźnich.

Zwracam uwagę zainteresowanym na obowiązek posiadania imiennych kart rowerowych, dla motocyklistów dyplomów, zezwalających na prowadzenie pojazdów mechanicznych tablic rejestracyjnych i na obowiązek oświetlenia rowerów i motocykli od zmroku aż do świtu oraz podczas silnej mgły

Wszelkie wykroczenia przeciwko obowiązującym przepisom będą karane jak najsurowiej.

Prezydent miasta: (-) Dr. Siwiński.

Ogłaszajcie w Gazecie Bydgoskiej!

Napisowy wiersz tłusty 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr., 5 liczb = 1 słowo. l, w, z, a = każde stanowi słowo.

OGŁOSZENIA DROBNE na ten sam dzień, przyjmuje się tylko do g. 9 rano.

Znak ofertowy (naprzykład: z 1864, n 5243 b 3582 itd.) = 1 słowo. Dla poszukujących posad 20 proc. niżki

SPRZEDAŻ DROGERJA miasto powiatowe, garnizon, szkoły wyższe, województwo poznańskie, z powodu zmiany zaraz sprzedam za gotówkę. Oferty do Gazety Bydgoskiej pod nr. 1587

TANIO! TANIO! kafele doniczki dobrej jakości oddaje Cegielnia Wola pow. Pełplin d-605

MAJĄTEK ca. 300 mórg pszenno - buraczanej natchmiast sprzedam z powodu stosunków rodzinnych za 135 000 zł. Oferty do Gaz. Bydg. pod nr. 1549

CENTRYFUGĘ sprzedam. Zgłoszenia do Administracji pod „Centryfuga” d 552

GOSPODARSTWO sprzedam 55 mórg dobrej ziemi z inwentarzem lub bez za przystępną cenę. Oferty do Gaz. Bydg. pod nr. 1589.

GOSPODARSTWO ca. 90 mórg, przednia ziemia na sprzedaż lub zamiana na mniejsze. Oferty Gaz. Bydg. pod nr. 1580.

DZIERŻAWY OD 1 GRUDNIA do wynajęcia willa 7 pokoi, kuchnia, łazienka, szopa murwana, ogród, sad. Wiadomość Płocka 22. d.1432

DZIERŻAWA majątku 400 mórg przy Mogilnie do oddania. Kierejewski, Mogilno. d-1575

KUPIE folwark od 300-400 mórg dobrej buraczanej ziemi blisko miasta, gdzie wyższe. Szczegółowe upraszam wprost od właścicieli ewentl. zadzierżawę 1.000-1.500 mórg tylko buraczanej ziemi. Oferty do Gaz. Bydg. pod nr. 1581.

POSZUKUJE gospodarstwa z zabudowaniem. Woda i las w pobliżu pożądan. Łaskawe oferty z dokładnym opisem i podaniem ceny należy skierować pod nr. 1569 do Gaz. Bydg.

Jedyna specjalność w Polsce Polski Blok Kasowy Wolny od opłaty stempłowej.

Każdy kupiec i przemysłowiec używa w swoim przedsiębiorstwie BLOK POLSKI KASOWY. Ofertą i objaśnieniami służy Drukarnia Polska s.a. Bydgoszcz, Marsz. Focha 39 - Telefon 352

DOM kupię kilka mórg ziemi z ogrodem. Oferty Gaz. Bydg. pod nr. 1547.

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne im. profesora Sekułowicza, Warszawa, Żórawia 42. Kursy wyuczają listownie buchalterji rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej, oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów A.W. n-430

Młodszy Drogerzysta dyplomowany, dzielny ekspedjent - dekorator, fotoamator znający język niemiecki poszukuje posady zaraz. Miejsce obojętne. Łaskawe oferty warunki uprasza Łuczkiwicz Krotoszyn. d.1583

INWALIDA kupiec z branży kolonialnej i winno wódczanej, uprzywilejowany z pełną koncesją poszukuje wspólnika z odpowiedzialnością gotówką, celem otwarcia przedsiębiorstwa restauracyjnego lub Hurtowni Tytoniowej, ewentl. obejmę stanowisko kierownika. Of. z podaniem miejscowości i rodzaju przedsiębiorstwa upraszam do Redakcji Gazety Bydgoskiej pod nr. 1570.

ZBOŻOWIEC z znajomością branży młynarskiej ceramicznej, artykułów budowlanych zdolny organizator i ksiązkowy lat 26 był prokurent kierownik przedsiębiorstw poszukuje posady L. Zieliński Gostyczy, powiat tucholski. d1579

SZOFR z praktyką, kawaler, lat 31, przyjmie posadę najchętniej w majątku w wolnych chwilach zajmie się inną pracą. Oferty Gaz. Bydg. pod nr.1585

Ślusarz maszynowy 22 - letni, Warmjak, od dłuższego czasu bezrobotny, znajdujący się w fatalnym położeniu poszukuje pracy ewtl. poza swym zawodem. Łaskawe zgłoszenia przyjmuje prezes Zrzeszenia Rodaków z Warmji Mazur i Ziemi Malborskiej red. K. Małycha („Gazeta Bydgoska” tel. 304, d 1571

POKOJE POKÓJ umeblowany z osobnym wejściem do wynajęcia zaraz solidnemu panu. Łokietka nr. 1 I ptr. prawo. n1572

POKÓJ umeblowany dla solidnego pana. Kaszubska 28 II ptr. d603

LEKCE ŚPIEWU solowego według najlepszej metody włoskiej (gruntowne przygotowanie partji operowych) udziela Prof. Alfred Lan ger artysta oper zagranicznych Gdańska 147 I p. d.573

MIESZKANIA POSZUKUJE od 15 listopada względnie 1 grudnia mieszkania 3-4 pokojowe z komfortem w śródmieściu najchętniej bliżej dworca tylko od właściciela domu placę czynsz z góry. Zgłosz. do Gaz. Bydg. pod 200. K. d-606

MIESZKANIE 2 pokojowe zaraz wynajmę godz. 10^{1/2} - 5 d-607

MIESZKANIE 2 pokoje, kuchnia, elektryczność, remontowane w najmie gospodarz Gdańska 67. d 533

OŻENKI DYSKRETNIE i solidnie kojarzy małżeństwa we wszystkich sferach społecznych największe biuro matrymonjalne „POSTĘP” Warszawa, Senatorska 38. Na żądanie wysyłamy kilka set ofert do wyboru d.3132

KAWALER lat 40 z akadem. wykształceniem na posadzie z dobrej rodziny i majątkiem ożeni się z panną lub wdową. Majątek pożądan. Oferty do Gazety Bydgoskiej pod N. d.601

Z POWODU braku znajomości poszukuje dla mej szwagierki, posiadającej najlepsze gospodarstwo pana, celem późniejszego ożenku. Panowie rolnicy lub rzemieślnicy w wieku 27-32 z gotówką około 3000 zł. raczą swe oferty wraz z fotografją z całym zaufaniem nadesłać do Eksp. Gaz. Bydg. pod nr1067TP n.1067

KAWALER lat 30, ciemno blondyn, posiadający przedsiębiorstwo przemysłowe wartości 200 000 złotych poszukuje inteligentnej i gospodarnej żony. Of. proszę skierować do Gazety Bydgoskiej pod nr. 1508.

KILKA domów w Poznaniu sprzedam z polecenia naszych członków na korzystnych warunkach Bank Właścicieli Nie ruchomości Poznań, Piękary 1. d-3137

ROŻNE GŁUCHOTA uleczalna. Wynalazek Eufonja zademonstrowany specjalistom. Usuwa przytępiiony słuch, szum, cieknięcie uszów. Liczne podziękowania. Żądajcie bezpłatnie pouczającej broszury. Adres: Eufonja Liszki-Kraków. d.604

TARTAK PAROWY w mieście powiatowym bez konkurencji poszukuje wspólnika lub wydzierżawie. Sprzedaż wykluczona. Oferty do Gaz. Bydg. pod d-1592

WSPÓLNIKA lub wspólniczki z gotówką 1 500 zł. do powiększenia do brze prosperującego biura handlowego poszukuję Of. do Gaz. Bydg. pod nr. 1509.

Antoni Szymański

zaprzyiężony rzeczoznawca rolny na okręg Sądu Apelacyjnego przy Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy załatwia wszelkie sprawy wchodzące w zakres rolnictwa, szacuje majątki ziemskie i posiadłości rolne w sprawach sądowych i prywatnych, przeprowadza rewizje i zestawia bilanse dla rolnictwa na podstawie raportów dziennych. Urzęduje codziennie od 9-12 i od 15-18 z wyjątkiem niedziel i świąt przy ul. Marsz. Focha 31 II p.

„Wnętrze wielkiego sześcioru „DO X”, który jedzie do Ameryki.

Abonament w Bydgoszczy w ekspedycji i agenturach wraz z dodatkami „Przy Rodzinnym Stole”, „Gazeta Sportowa” i „Zycie” wynosi miesięcznie 2,20 zł. z odnośnikiem do domu przez listowego 2,59 zł. w agenturach prowincjonalnych miesięcznie 2,20 zł. z odnośnikiem do domu przez roznosieli 2,50 zł. — kwartalnie 6,60 zł. na pocztach przez listowego w dom 7,76 zł. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków lub t.p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, prenumeratorzy nie mają prawa do odszkodowania. Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia 25 groszy wiersz młim. na stronie 6 mm. Reklamy na stronie 4 mm. szerokości 67 milim.: za tytułem 60 groszy, w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1 złoty, na następnych stronach 85 groszy. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 groszy, każde dalsze 15 groszy, dla poszukujących pracy 20 % niżki. Przy częstym powtarzaniu udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty wstępnie. Ogłoszenia na ten sam dzień przyjmie się tylko do godziny 9tej przed południem. Skrzynka pocztowa nr. 54. Konto czekowe: P. K. O. Poznań nr. 203 644.